

**Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και
Διαχείρισης Κεφαλαίου**

**30 Σεπτεμβρίου
2016**

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων
και Διαχείρισης Κεφαλαίου
(Μη ελεγμένες)

1. Πιστωτικός κίνδυνος

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) έκδωσε προς τα πιστωτικά ιδρύματα τις περί της Απομείωσης Δανείων και των Διαδικασιών Διενέργειας Προβλέψεων Οδηγίες 2014 και 2015 (Οδηγία), η οποία παρέχει καθοδήγηση στις τράπεζες αναφορικά με την πολιτική απομείωσης δανείων και τις διαδικασίες διενέργειας προβλέψεων. Σκοπός της συγκεκριμένης Οδηγίας είναι να διασφαλίσει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν επαρκείς πολιτικές για την απομείωση δανείων και διαδικασίες διενέργειας προβλέψεων για σκοπούς εντοπισμού πιστωτικών ζημιών και τη συνετή εφαρμογή των ΔΠΧΑ για την ετοιμασία των οικονομικών τους καταστάσεων.

Η Οδηγία απαιτεί συγκεκριμένες δημοσιοποιήσεις σε σχέση με την ποιότητα του χαρτοφυλακίου δανείων, την πολιτική προβλέψεων και το ύψος των προβλέψεων. Οι δημοσιοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από την Οδηγία, πέραν αυτών που παρουσιάζονται στις Σημειώσεις 3 και 44 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2015 και στη Σημείωση 27 των Ενδιάμεσων Συνοπτικών Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το ενδιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2016 παρουσιάζονται στους ακόλουθους πίνακες. Οι πίνακες παρουσιάζουν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ) με βάση τον ορισμό των πρότυπων αναφοράς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ).

Με βάση τα πρότυπα αναφοράς της ΕΑΤ, ΜΕΔ θεωρούνται αυτά τα οποία ικανοποιούν ένα από τους πιο κάτω όρους:

- (i) Ο οφειλέτης έχει αξιολογηθεί ως απίθανο να πληρώσει τις πιστωτικές του υποχρεώσεις χωρίς την εκποίηση της εξασφάλισης του, ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυχόν ληξιπρόθεσμων οφειλών ή τον αριθμό των ημερών σε καθυστέρηση.
- (ii) Αθετήσεις ή απομειωμένα δάνεια σύμφωνα με την προσέγγιση που προβλέπεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) Αρ. 575/2013, Άρθρο 178.
- (iii) Σημαντικά δάνεια (όπως ορίζονται πιο κάτω) τα οποία είναι ληξιπρόθεσμα πάνω από 90 μέρες.
- (iv) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη για τα οποία χρειάζονται επιπρόσθετες ρυθμίσεις.
- (v) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη τα οποία παρουσιάζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές πάνω από 30 μέρες εντός της περιόδου επίβλεψης.

Ο όρος δάνεια περιλαμβάνει όλα τα εντός και εκτός στοιχεία του ισολογισμού, εκτός από αυτά που κατέχονται για εμπορία και κατηγοριοποιούνται ως τέτοια στο συνολικό τους ποσό χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η εξασφάλισή τους.

Τα ακόλουθα κριτήρια σημαντικότητας εφαρμόζονται:

- Όταν τα προβληματικά δάνεια του οφειλέτη, τα οποία πληρούν τα πιο πάνω κριτήρια, υπερβαίνουν το 20% της μικτής λογιστικής αξίας όλων των δανείων του, τότε όλα τα δάνεια του οφειλέτη κατηγοριοποιούνται ως μη εξυπηρετούμενα. Σε αντίθετη περίπτωση, μόνο τα προβληματικά δάνεια κατηγοριοποιούνται ως μη εξυπηρετούμενα.
- Σημαντικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις ορίζονται ως εξής:
 - Για ανοίγματα σε ιδιώτες:
 - Για δάνεια: Καθυστερημένο ποσό δόσης πάνω από €500 ή καθυστερημένες δόσεις πάνω από μια.
 - Για παρατραβήγματα: Υπέρβαση ορίου πάνω από €500 ή υπέρβαση μεγαλύτερη του 10% του εγκεκριμένου ορίου.
 - Για όλα τα άλλα ανοίγματα: Συνολικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις πελατών πάνω από €1.000 ή πάνω από το 10% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης του πελάτη.

ΜΕΔ μπορεί να παύσουν να θεωρούνται ως μη εξυπηρετούμενα όταν όλοι οι πιο κάτω όροι ικανοποιούνται:

- (i) Η επέκταση στα ρυθμιστικά μέτρα δεν οδηγεί στην αναγνώριση απομείωσης ή σε αθέτηση.
- (ii) Έχει περάσει ένας χρόνος από την επέκταση των ρυθμιστικών μέτρων.
- (iii) Μετά τα ρυθμιστικά μέτρα και σύμφωνα με τους όρους μετά από τις ρυθμίσεις, δεν υπάρχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές ή ανησυχίες σχετικά με την ολική αποπληρωμή του δανείου.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου
(Μη ελεγμένες)

1. Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν ανάλυση των δανείων και απαιτήσεων με βάση τα πρότυπα αναφοράς της EAT.

30 Σεπτεμβρίου 2016	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες				Πρόβλεψη για απομείωση και αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση			
	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις του Συγκροτήματος ¹	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης		Συνολική πρόβλεψη για απομείωση και αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης	
			Συνολικά δάνεια και απαιτήσεις με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα			Συνολικά δάνεια και απαιτήσεις με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα
€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	
Γενικές κυβερνήσεις	116.383	4.851	5.025	4.646	2.503	1.665	1.656	1.603
Άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	411.508	289.662	166.439	147.459	183.986	180.658	98.896	98.803
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	12.044.121	7.557.313	5.546.508	4.282.243	3.241.569	3.151.385	1.349.178	1.314.098
Από τις οποίες: Μικρομεσαίες επιχειρήσεις ²	7.279.001	4.732.650	2.656.709	2.079.733	2.171.980	2.115.752	688.878	665.460
Από τις οποίες: Εμπορικών ακινήτων ²	9.487.849	6.233.304	4.882.592	3.801.307	2.442.435	2.369.571	1.107.471	1.075.734
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ανά κλάδο								
Κατασκευές	3.180.514	2.569.374			1.089.515			
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	2.121.711	1.087.101			458.829			
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1.343.302	780.361			267.712			
Ακίνητα	2.901.900	1.600.081			709.356			
Βιομηχανία	687.847	415.545			162.970			
Λοιποί κλάδοι	1.808.847	1.104.851			553.187			
Νοικοκυριά	8.023.502	4.049.027	2.930.145	2.099.146	1.227.863	1.154.800	324.615	306.948
Από τα οποία: Στεγαστικά δάνεια ²	5.460.371	2.780.661	2.269.467	1.602.318	603.145	550.011	184.686	173.094
Από τα οποία: Καταναλωτικά δάνεια ²	1.071.768	604.870	312.980	250.745	292.174	281.504	63.524	60.438
Σύνολο στον ισολογισμό	20.595.514	11.900.853	8.648.117	6.533.494	4.655.921	4.488.508	1.774.345	1.721.452

¹ Μη συμπεριλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

² Οι αναλύσεις που παρουσιάζονται στις κατηγορίες 'μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις' και 'νοικοκυριά' δεν προσθέτονται μεταξύ τους, γιατί συγκεκριμένοι πελάτες μπορεί να καταχωρούνται και στις δύο κατηγορίες.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου
(Μη ελεγμένες)

1. Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

31 Δεκεμβρίου 2015	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες				Πρόβλεψη για απομείωση και αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση			
	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις του Συγκροτήματος ¹	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης		Συνολική πρόβλεψη για απομείωση και αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης	
			Συνολικά δάνεια και απαιτήσεις με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα			Συνολικά δάνεια και απαιτήσεις με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα
€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Γενικές κυβερνήσεις	115.358	4.858	5.241	4.448	345	345	1.771	1.518
Άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	450.287	269.232	164.356	141.861	175.712	158.570	86.439	85.905
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	13.687.340	9.447.487	6.250.424	5.101.675	3.938.616	3.852.385	1.651.274	1.618.835
Από τις οποίες: Μικρομεσαίες επιχειρήσεις ²	7.595.447	5.361.281	2.724.405	2.254.873	2.412.273	2.364.850	752.559	736.962
Από τις οποίες: Εμπορικών ακινήτων ²	10.998.641	8.009.181	5.684.179	4.661.835	2.996.289	2.931.498	1.418.013	1.390.942
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ανά κλάδο								
Κατασκευές	4.023.260	3.440.287			1.391.760			
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	2.286.348	1.308.725			552.581			
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1.484.868	975.111			329.840			
Ακίνητα	3.034.255	1.789.356			705.072			
Βιομηχανία	809.277	510.071			219.188			
Λοιποί κλάδοι	2.049.332	1.423.937			740.175			
Νοικοκυριά	8.339.490	4.246.315	2.912.440	2.133.845	1.286.170	1.193.223	327.292	310.740
Από τα οποία: Στεγαστικά δάνεια ²	5.565.680	2.879.120	2.168.251	1.622.346	614.752	553.454	181.776	172.587
Από τα οποία: Καταναλωτικά δάνεια ²	1.109.776	637.137	306.799	255.511	315.413	298.330	70.554	66.974
Σύνολο στον ισολογισμό	22.592.475	13.967.892	9.332.461	7.381.829	5.400.843	5.204.523	2.066.776	2.016.998

¹ Μη συμπεριλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

² Οι αναλύσεις που παρουσιάζονται στις κατηγορίες 'μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις' και 'νοικοκυριά' δεν προσθέτονται μεταξύ τους, γιατί συγκεκριμένοι πελάτες μπορεί να καταχωρούνται και στις δύο κατηγορίες.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων
και Διαχείρισης Κεφαλαίου
(Μη ελεγμένες)

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης

2.1 Ρύθμιση ρευστότητας

Επιπρόσθετα από τους εποπτικούς δείκτες ρευστότητας που παρουσιάζονται στη Σημείωση 29 των Ενδιάμεσων Συνοπτικών Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το ενδιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2016, το Συγκρότημα παρακολουθεί τη θέση του έναντι του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (ΕΕ) 2015/61 (ΔΚΡ). Παρακολουθεί επίσης, και τη θέση του έναντι του Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ) σύμφωνα με τη Μελέτη Ποσοτικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) της Επιτροπής της Βασιλείας. Ο ΔΚΡ έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή υψηλής ποιότητας ρευστά διαθέσιμα για να επιβιώσει σε ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων διάρκειας 30 ημερών. Το ΔΚΣΧ αναπτύχθηκε για την προώθηση μιας βιώσιμης δομής λήξης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) απαιτεί σταδιακή συμμόρφωση με το ΔΚΡ από την 1 Οκτωβρίου 2015 με ελάχιστο δείκτη ύψους 60%, ο οποίος αυξάνεται στο 70% το 2016, στο 80% το 2017 και στο 100% μέχρι τον Ιανουάριο του 2018. Τον Οκτώβριο του 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τον τελικό κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό για το ΔΚΡ. Κατά τη διάρκεια του 2015, ο μηνιαίος ΔΚΡ υπολογιζόταν σύμφωνα με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και σε τριμηνιαία βάση σύμφωνα με τον κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (στα πλαίσια της Βραχυπρόθεσμης Άσκησης της Διαδικασίας Επέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ)). Από τον Ιανουάριο του 2016, το ΔΚΡ υπολογίζεται μηνιαίως με βάση τον τελικό κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2015/61. Ο κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμός τέθηκε σε ισχύ τον Σεπτέμβριο του 2016 και ο ΔΚΡ υπολογίζεται μόνο με βάση αυτό τον Κανονισμό (ο ΔΚΡ δεν υπολογίζεται πλέον με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) 680/2014).

Τον Οκτώβριο του 2014, η Επιτροπή Βασιλείας για την Εποπτεία των Τραπεζών δημοσίευσε έναν τελικό κανονισμό για το ΔΚΣΧ με ελάχιστο απαιτούμενο όριο με ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2018 ύψους 100%. Η μεθοδολογία υπολογισμού του ΔΚΣΧ βασίζεται σε ερμηνεία των κανονισμών της Βασιλείας που δημοσιεύτηκαν τον Οκτώβριο του 2014 και περιλαμβάνει μια σειρά από παραδοχές, οι οποίες υπόκεινται σε αλλαγές πριν την υιοθέτηση του CRR από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2016, το Συγκρότημα υπολόγισε το ΔΚΡ σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2015/61 και τα πρότυπα της Επιτροπής Βασιλείας αντίστοιχα στο 0% (31 Δεκεμβρίου 2015: 0%) και το ΔΚΣΧ σύμφωνα με τη ΜΠΕ της Επιτροπής της Βασιλείας στο 88% (31 Δεκεμβρίου 2015: 83%). Σύμφωνα με τον κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό, ο Μηχανισμός Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA), καθώς και οποιαδήποτε άλλη χρηματοδότηση που εξασφαλίζεται από ρευστά διαθέσιμα που δεν είναι αποδεκτά από το ΔΚΡ και λήγουν εντός 30 ημερών, αφαιρούνται από τα Υψηλής Ποιότητας Ρευστά Περιουσιακά Στοιχεία, με αποτέλεσμα ένα μηδενικό συντελεστή στο ΔΚΡ. Θα πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι η Εταιρία θεωρεί ότι διαθέτει επαρκή διαθέσιμη ρευστότητα για να καλύψει τις καθημερινές της ανάγκες και ο μηδενικός συντελεστής προκύπτει λόγω της πιο πάνω ρύθμισης.

2.2 Ρευστά Αποθεματικά

Σύνθεση ρευστών αποθεματικών	30 Σεπτεμβρίου 2016		31 Δεκεμβρίου 2015	
	Ρευστά αποθεματικά	ΣΚΡ Νομοθεσία (ΕΕ) 2015/61 Ρευστά αποθεματικά - Επίπεδο 1	Ρευστά αποθεματικά	ΣΚΡ (Βασιλεία 3) Ρευστά αποθεματικά - Επίπεδο 1
		€000		
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.585.483	1.212.315	1.421.733	1.002.649
Υπόλοιπα και ημερήσια δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	620.118	-	537.722	-
Άλλα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	221.760	-	477.604	-
Εμπορεύσιμες επενδύσεις	43.630	49.729	19.594	2.421
Διαθέσιμη ρευστότητα με ΕΚΤ	47.963	-	178.792	178.792
Άλλες επενδύσεις	6.677	-	8.637	-
Σύνολο	2.525.631	1.262.044	2.644.082	1.183.862

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

2.2 Ρευστά Αποθεματικά (συνέχεια)

Οι επενδύσεις στη κατηγορία 'Ρευστά Αποθεματικά' παρουσιάζονται στις τρέχουσες τιμές αγοράς μείον ένα ποσοστό περικοπής (όπως προβλέπεται από τις ρυθμιστικές αρχές), ούτως ώστε να αντικατοπτρίζεται η πραγματική αξία ρευστοποίησης που μπορεί να αποκτηθεί και να συμπεριλαμβάνει μόνο τις διεθνείς εκδόσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας. Σύμφωνα με τα Ρευστά Αποθεματικά για υπολογισμό του ΔΚΡ, όλα τα Κυπριακά ομόλογα παραμένουν επιλέξιμα για ένταξη στο Επίπεδο 1 περιουσιακών στοιχείων, δεδομένου ότι έχουν εκδοθεί από Κράτος Μέλος. Ο ΔΚΠ δεν απαιτεί ρευστά περιουσιακά στοιχεία για να είναι αποδεκτά ως εξασφάλιση για λειτουργίες κεντρικών τραπεζών και περιλαμβάνονται σε τιμή αγοράς.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος έχει την ευθύνη για τη διαχείριση των ρευστών αποθεματικών.

Η Κύπρος εξήλθε από τη Σύμβαση Δανειακής Διευκόλυνσης το Μάρτιο 2016. Οι αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους κύριους οίκους αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας συνεχίζουν να είναι κάτω από τον επενδυτικό βαθμό. Ως αποτέλεσμα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) δεν μπορεί πλέον να αποδέχεται τα ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας στο πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων, ή ως αποδεκτή εξασφάλιση για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, όπως ίσχυε, λόγω του ότι η χώρα ήταν κάτω από ένα πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Αυτό οδήγησε στην αποπληρωμή χρηματοδότησης από την ΕΚΤ στο τέλος Μαρτίου 2016 για ποσό €100 εκατ. η οποία ήταν εξασφαλισμένη με ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας και μείωσε σημαντικά τα διαθέσιμα αποθεματικά της ΕΚΤ (τα διαθέσιμα αποθεματικά αντιπροσωπεύουν το ποσό που θα μπορούσε να διατεθεί από την ΕΚΤ βάσει των εξασφαλίσεων που εκχωρήθηκαν). Παρόλα αυτά, ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας τα οποία παραμένουν μη εξασφαλισμένα μπορούν να θεωρηθούν ως αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία για εξασφάλιση για σκοπούς χρηματοδότησης από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ΕΛΑ).

Παρόλο που η Εταιρία δεν έχει λάβει καμία συγκεκριμένη διαβεβαίωση, η διοίκηση αναμένει ότι θα συνεχίσει να έχει πρόσβαση στις διευκολύνσεις ρευστότητας από κεντρικές τράπεζες, σε σχέση με τις νομοθεσίες που ισχύουν. Τον Ιανουάριο του 2014, η Κυπριακή Βουλή ενέκρινε την έκδοση μέχρι και €2,9 δις κυβερνητικών εγγυήσεων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε τον Ιούνιο του 2016 την όγδοη ανανέωση για το σχέδιο τραπεζικών εγγυήσεων που καλύπτει μέχρι και τις 31 Δεκεμβρίου 2016. Επί του παρόντος, η Εταιρία δεν αναμένει να χρησιμοποιήσει το σχέδιο κυβερνητικών εγγυήσεων.

Ο Μηχανισμός Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ΕΛΑ) είναι διαθέσιμος σε όλα τα φερέγγυα πιστωτικά ιδρύματα στην Ευρωζώνη και έτσι αναμένεται να παραμείνει διαθέσιμος στην Εταιρία (μετά την αποπληρωμή της υφιστάμενης ρευστότητας που αντλήθηκε μέσω του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ΕΛΑ)) εάν η Εταιρία αντιμετωπίζει 'περιστατικό έκτακτης ανάγκης' που οδηγούσε σε προσωρινά προβλήματα ρευστότητας. Εάν συνέβαινε περιστατικό έκτακτης ρευστότητας στο μέλλον, η Εταιρία θα επιδίωκε να χρησιμοποιήσει ρευστότητα από τον Μηχανισμό Έκτακτης Ρευστότητας (ΕΛΑ), προϋποθέτοντας ότι υπήρχαν κατά την χρονική στιγμή επαρκείς αποδεκτές εξασφαλίσεις.

Τον Αύγουστο του 2016, η Εταιρία ακύρωσε δύο ομόλογα εγγυημένα από την Κυπριακή Δημοκρατία, ύψους €500 εκατ. το καθένα. Τα ομόλογα έφεραν ετήσιο σταθερό επιτόκιο 5%. Τα ομόλογα ήταν εγγυημένα από την Κυπριακή Δημοκρατία και είχαν εκδοθεί σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία και τα διατάγματα για τον περί της 'Παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων για τη Σύναψη Δανείων και/ή την Έκδοση Ομολόγων από Πιστωτικά Ιδρύματα Νόμο'. Η υποχρέωση από την έκδοση αυτών των ομολόγων δεν παρουσιάζονταν στα ομολογιακά δάνεια στον ενοποιημένο ισολογισμό, γιατί οι σχετικοί τίτλοι που εκδόθηκαν κατέχονταν εξ' ολοκλήρου από την Εταιρία. Τα ομόλογα ήταν εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και ήταν ενεχυριασμένα ως εξασφάλιση για τη λήψη χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες. Τον Ιούνιο 2016, αποδεσμεύτηκε το ένα ομόλογο από το εξασφαλισμένο χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ΕΛΑ). Λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντική μείωση στη χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ΕΛΑ), το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας σε συνεδρία του που πραγματοποιήθηκε στις 16 Αυγούστου 2016, αποφάσισε να προχωρήσει με την ακύρωση των δύο ομολόγων. Δεδομένης της απόφασης για ακύρωση, η ΚΤΚ αποδέσμευσε και το δεύτερο ομόλογο στις 19 Αυγούστου 2016. Τα δύο ομόλογα ακυρώθηκαν στις 25 Αυγούστου 2016 κατόπιν λήψης όλων των εγκρίσεων/συγκρατήσεων από τις αρμόδιες αρχές.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου (Μη ελεγμένες)

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

2.2 Ρευστά Αποθεματικά (συνέχεια)

Τον Μάιο του 2016, η Εταιρία άντλησε νέα χρηματοδότηση μέσω των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος χρησιμοποιώντας ως εξασφάλιση σύνολο ομαδοποιημένων στεγαστικών δανείων τα οποία πληρούν τα κριτήρια καταλληλότητας του Πλαισίου των πρόσθετων δανειακών απαιτήσεων όπως περιγράφονται στις περί της Εφαρμογής του Πλαισίου της Νομισματικής Πολιτικής του Ευρωσυστήματος Οδηγίες του 2015 και 2016.

Επιπρόσθετα, τον Μάιο του 2016 η Εταιρία διεκπεραίωσε την πρώτη από το 2013 συναλλαγή χρηματοδότησης έναντι εξασφάλισης (υπό μορφή συναλλαγής συμφωνίας επαναγοράς), η οποία αποπληρώθηκε μερικώς τον Αύγουστο 2016 και τερματίστηκε πλήρως από την Εταιρία τον Οκτώβριο 2016.

Το 2014, το Συγκρότημα συμμετείχε στις Στοχευμένες Πράξεις πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ) της ΕΚΤ για ποσό ύψους €500 εκατ. Στις 29 Ιουνίου 2016 η Εταιρία αποπλήρωσε την χρηματοδότηση μέσω ΣΠΠΜΑ ύψους €500 εκατ. μέσω χρηματοδότησης από τις Πράξεις Κύριας Αναχρηματοδότησης.

Τον Αύγουστο του 2016, η ΚΤΚ αποδέσμευσε δάνεια και απαιτήσεις συμβατικής αξίας €2 δις τα οποία εξασφάλιζαν χρηματοδότηση μέσω του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) και τον Οκτώβριο του 2016 αποδέσμευσε επιπρόσθετα δάνεια και απαιτήσεις συμβατικής αξίας €2,5 δις.

3. Άλλοι κίνδυνοι

Πολιτικός κίνδυνος

Εξωτερικοί παράγοντες που δεν τελούν υπό τον έλεγχο του Συγκροτήματος, όπως εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή και παγκόσμια οικονομία, καθώς επίσης και πολιτικές και κυβερνητικές ενέργειες στην Κύπρο μπορεί να επηρεάσουν τις δραστηριότητες, τη στρατηγική και τις προοπτικές του Συγκροτήματος άμεσα ή έμμεσα, μέσω των επιπτώσεων τους στην εγχώρια οικονομία.

Σημαντικοί παράγοντες πολιτικού κινδύνου περιλαμβάνουν τις πιθανές κυβερνητικές παρεμβάσεις στην οικονομία που μπορεί να επηρεάσουν τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος. Περιλαμβάνουν επίσης κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις στις χώρες όπου δραστηριοποιείται ή διατηρεί επενδυτικές θέσεις το Συγκρότημα καθώς και άλλες εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και Ευρωζώνη που μπορούν να οδηγήσουν σε κρίση πληρωμών, αλλαγές στο ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο και όπου ακόμα κράτος μέλος της Ευρωζώνης μπορεί να οδηγηθεί σε έξοδο από το Ευρώ. Η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ μετά από το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος στις 23 Ιουνίου 2016, μπορεί να οδηγήσει σε οικονομική κρίση στο ίδιο το Ηνωμένο Βασίλειο και πιθανές αναταραχές στην Ευρωζώνη με πιέσεις στο Ευρώ και στις αγορές συναλλάγματος γενικά. Η Ιταλία θα διεξάγει δημοψήφισμα για συνταγματική μεταρρύθμιση τον Δεκέμβριο του 2016. Η απόρριψη της μεταρρύθμισης μπορεί να οδηγήσει σε πολιτική αβεβαιότητα σε μια χρονική στιγμή όπου κάποιες Ιταλικές τράπεζες προσπαθούν να προσελκύσουν νέα κεφάλαια και να διαχειριστούν τα ΜΕΔ. Στη Γαλλία και στη Γερμανία θα υπάρξουν εκλογές το 2017.

Μια έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ μπορεί να επηρεάσει την Κύπρο. Η Κύπρος έχει εμπορικούς, επενδυτικούς δεσμούς με το Ηνωμένο Βασίλειο και είναι ένας δημοφιλής προορισμός για τους Βρετανούς τουρίστες. Το 2015 το τουριστικό ρεύμα από το Ηνωμένο Βασίλειο αντιστοιχούσε στο 39% περίπου του συνόλου των τουριστικών αφίξεων και στο 33% των εισπράξεων σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου. Η πιθανή μείωση στις αφίξεις των τουριστών από το Ηνωμένο Βασίλειο δύναται να αντισταθμιστεί εν μέρει, από την αύξηση των αφίξεων από άλλους προορισμούς, καθώς μπορεί να συνεχίσει μετακίνηση της τουριστικής κίνησης στη γύρω περιοχή. Το 9% των Κυπριακών εισαγωγών και το 7% των Κυπριακών εξαγωγών γίνονται με το Ηνωμένο Βασίλειο. Επιπρόσθετα, υπάρχει μια σχετικά μεγάλη αριθμητικά κοινότητα Βρετανών στην Κύπρο πολλοί από τους οποίους αγόρασαν κατοικία και διαμένουν μόνιμα στο νησί.

Συνέπειες για την Κυπριακή οικονομία μπορεί επίσης να υπάρξουν από τις ευρύτερες επιπτώσεις που τυχόν να έχει η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ πάνω στην ίδια την ΕΕ και την παγκόσμια οικονομία. Αυτό μπορεί να επηρεάσει την πρόσβαση της Κύπρου στις διεθνείς αγορές και τις επενδυτικές εισροές.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων
και Διαχείρισης Κεφαλαίου
(Μη ελεγχμένες)

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

Πολιτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δυσμενείς συνέπειες για την οικονομία της Κύπρου μπορούν επίσης να έχουν εξελίξεις σε μη ευρωπαϊκές χώρες με τις οποίες η Κύπρος διατηρεί σημαντικούς οικονομικούς δεσμούς, το συνεχιζόμενο άλυτο κυπριακό πολιτικό ζήτημα με την Τουρκική κατοχή, και πολιτικές και κοινωνικές αναταραχές ή κλιμάκωση στρατιωτικών επιχειρήσεων που επηρεάζουν τις γειτονικές χώρες ή/και άλλες περιοχές στο εξωτερικό.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επηρεάζεται ήδη από την οικονομική κρίση σε χώρες μέλη καθώς και από την προσφυγική κρίση και τις αντιδράσεις που δημιουργεί σε κράτη μέλη. Η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου μπορεί ακόμα να δημιουργήσει και άλλου είδους προβλήματα. Είναι πιθανό για παράδειγμα άλλες χώρες μέλη να απαιτήσουν αλλαγές στη σχέση τους με την ΕΕ επιδιώκοντας να προτάξουν τις δικές τους εθνικές προτεραιότητες. Αυτές οι εξελίξεις μπορεί να οδηγήσουν σε μια πιο κατακερματισμένη Ευρώπη, επιβραδύνοντας ή ακόμα και αντιστρέφοντας την διαδικασία της ολοκλήρωσης. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε επιβράδυνση της ανάπτυξης, τη μείωση του ενδοκοινοτικού εμπορίου και να επιδεινώσει τον κίνδυνο ύφεσης.

Η Ρωσία, είναι ένας σημαντικός οικονομικός εταίρος για την Κύπρο, τόσο σε σχέση με τον τουρισμό όσο και με τον τομέα διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Τυχόν εξελίξεις που θα επιδρούν αρνητικά σε αυτές τις οικονομικές διασυνδέσεις, θα έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομία και συνεπώς αυτό θα επηρεάσει και τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος. Η αντιπαράθεση μεταξύ της Ρωσίας και της Δύσης για την Ουκρανία συνεχίζεται. Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και η ΕΕ διατηρούν τις κυρώσεις τους κατά της Ρωσίας. Η Ρωσία συνεχίζει τις στρατιωτικές της επιχειρήσεις στη Συρία και οι σχέσεις της με την Τουρκία παραμένουν περίπλοκες παρά την επαναπροσέγγιση του Αυγούστου 2016 και τη σχετική ομαλοποίηση των διπλωματικών και οικονομικών σχέσεων.

Ως αποτέλεσμα των κυρώσεων και κυρίως λόγω της κατακόρυφης πτώσης της τιμής του πετρελαίου και των βασικών εμπορευμάτων, η Ρωσία εισήλθε σε απότομη ύφεση το 2015. Σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) (World Economic Outlook, Οκτώβριος 2016) η Ρωσική οικονομία συρρικνώθηκε κατά 3,7% το 2015 και αναμένεται να συρρικνωθεί περαιτέρω κατά 0,8% το 2016. Η προσαρμογή της οικονομίας έναντι της μείωσης των τιμών του πετρελαίου απαιτεί ένα φιλόδοξο πρόγραμμα δημοσιονομικής εξυγίανσης μεσοπρόθεσμα. Η νομισματική πολιτική παραμένει προσανατολισμένη στην μείωση του πληθωρισμού και θα είναι δυνατό αυτό να αλλάξει μόνο όταν ο βασικός πληθωρισμός θα βρίσκεται σε σταθερή πτωτική πορεία. Οι χαμηλότερες τιμές του πετρελαίου και η αναγκαία δημοσιονομική προσαρμογή θα κρατήσει την οικονομία σε ύφεση το 2016. Η ανάκαμψη της οικονομίας αναμένεται να αρχίσει εντός του 2017 όταν το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν αναμένεται να αυξηθεί κατά περίπου 1% σε πραγματικούς όρους σύμφωνα με το ΔΝΤ (World Economic Outlook, Οκτώβριος 2016). Ωστόσο, δεδομένων των δυσμενών δημογραφικών της χώρας και απόντων ουσιαστικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που θα αυξάνουν την παραγωγικότητα, οι ρυθμοί ανάπτυξης ενδεχομένως να παραμείνουν χαμηλοί γύρω στο 1,5% μεσοπρόθεσμα. Η πτώση των τιμών του πετρελαίου είναι ο κυριότερος κίνδυνος σε ότι αφορά στην προοπτική της Ρωσικής οικονομίας.

Όσον αφορά την Ελλάδα, η οικονομία συρρικνώθηκε κατά 0,2% το 2015 και αναμένεται να έχει μηδενική ή ελαφρώς θετική ανάπτυξη το 2016 προτού αυξηθεί κατά 2,8% το 2017, σύμφωνα με το ΔΝΤ (World Economic Outlook, Οκτώβριος 2016). Η Ελλάδα συμφώνησε και υπέγραψε ένα τρίτο Μνημόνιο Συναντίληψης (Μνημόνιο) με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Αύγουστο του 2015, χωρίς τη συμμετοχή του ΔΝΤ, με στόχο την περαιτέρω σταθεροποίηση της οικονομίας. Το εν λόγω Μνημόνιο συνοδεύεται από ένα τρίτο πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Οι Ελληνικές αρχές υπέγραψαν επίσης Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) με σκοπό να διευκρινιστούν οι όροι χρηματοδότησης του δανείου.

Αναγνωρίζετε τώρα ότι η Ελλάδα θα χρειαστεί ελάφρυνση του χρέους της. Ως εκ τούτου επετεύχθη συμφωνία σε σχέση με τη μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας του χρέους. Το ΔΝΤ συμφώνησε με την ΕΕ ότι τα μέτρα ελάφρυνσης του ελληνικού χρέους θα συμφωνηθούν στο τέλος της περιόδου του προγράμματος και όχι εκ των πρότερων, που ήταν η αρχική του θέση. Στο πλαίσιο αυτό, το ΔΝΤ αναμένεται να συμφωνήσει στη συμμετοχή του στο Ελληνικό πρόγραμμα, πριν από το τέλος του έτους.

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

Πολιτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Στην Ελλάδα η κυβέρνηση διατηρεί μικρή πλειοψηφία στη Βουλή που της επιτρέπει να ψηφίζει τα νομοσχέδια σημαντικών μεταρρυθμίσεων. Το ποσοστό ανεργίας στη χώρα ανέρχεται σε 25% περίπου, με την ανεργία στους νέους να ξεπερνά το 50% βάση του Eurostat. Με το εργατικό δυναμικό που συνεχώς συρρικνώνεται, το χαμηλό ποσοστό γονιμότητας και τη μη αποτελεσματική είσπραξη των φόρων, υπάρχει ο κίνδυνος να υπάρξουν σοβαρά προβλήματα στην υλοποίηση του προγράμματος, και κατά συνέπεια η δυσαρέσκεια και οι κοινωνικές αντιδράσεις θα εντεινούνται. Η κοινωνική αναταραχή θα παραμείνει ως απειλή όλο το 2016 και 2017, και μαζί με αυτό θα αιωρείται και ο κίνδυνος πολιτικής αστάθειας. Ως εκ τούτου δεν μπορούν να αποκλειστούν πρόωρες εκλογές. Στο πλαίσιο αυτό, η πλήρης υλοποίηση του οικονομικού προγράμματος καθώς και η συμμετοχή της χώρας στην Ευρωζώνη ενδεχομένως να αμφισβητηθούν ξανά.

Οι κίνδυνοι από την παγκόσμια οικονομία παραμένουν αυξημένοι, γεγονός που αντανακλάται στις εξαιρετικά χαλαρές νομισματικές πολιτικές των περισσότερων κεντρικών τραπεζών, τα εξαιρετικά χαμηλά επιτόκια τα οποία μεταβλήθηκαν σε αρνητικά σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες και στην Ιαπωνία, και σε κάποιες περιπτώσεις, στην επιτάχυνση της πιστωτικής επέκτασης όταν ακόμα το σύνολο της ιδιωτικής μόχλευσης είναι ψηλό, όπως στην περίπτωση της Κίνας. Οι πολιτικές των κεντρικών τραπεζών έχουν αρχίσει να αποκλίνουν μεταξύ τους. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των Ηνωμένων Πολιτειών ακολουθεί πολιτική κανονικοποίησης των επιτοκίων, σε αντίθεση με την πλειοψηφία των υπόλοιπων κεντρικών τραπεζών των αναπτυγμένων χωρών. Αυτές οι αποκλίσεις άρχισαν να ασκούν πίεση στις συναλλαγματικές ισοτιμίες σε μια περίοδο όπου το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα είναι ιδιαίτερα ευαίσθητο έναντι ανατίμησης του αμερικάνικου δολαρίου. Μεταβολές στις νομισματικές πολιτικές των χωρών ή απώλεια εμπιστοσύνης στις δυνατότητες των κεντρικών τραπεζών να διαχειριστούν τις οικονομικές πιέσεις μπορεί να οδηγήσουν σε χρηματοοικονομική ρήξη στις αναπτυσσόμενες χώρες, με ευρύτερες συνέπειες για την οικονομική δραστηριότητα στις αναπτυγμένες χώρες.

4. Διαχείριση κεφαλαίου

Ο κύριος στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Συγκροτήματος είναι η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις σχετικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις, καθώς επίσης και η διατήρηση ισχυρών δεικτών πιστοληπτικής διαβάθμισης και υγιών δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας έτσι ώστε να μπορεί να υποστηρίξει τις εργασίες του και να μεγιστοποιεί την αξία προς τους μετόχους του.

Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και η τροποποιημένη Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV), που αποτελούν το Ευρωπαϊκό πλαίσιο κανονιστικών διατάξεων το οποίο σχεδιάστηκε για την ενσωμάτωση των νέων προτύπων της Βασιλείας III, αναφορικά με κεφάλαια, ρευστότητα και μόχλευση, στο νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ ισχύουν από την 1 Ιανουαρίου 2014. Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) καθορίζει τις προληπτικές απαιτήσεις για τήρηση κεφαλαιακών αποθεμάτων, ρευστότητας και μόχλευσης με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και οι οποίες είναι άμεσα δεσμευτικές. Η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) ρυθμίζει την πρόσβαση σε δραστηριότητες για λήψη καταθέσεων, εσωτερικής διακυβέρνησης συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου και της διαφάνειας. Σε αντίθεση με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) χρειάζεται να ενσωματωθεί στη νομοθεσία του κάθε κράτους, δίνοντας με αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα στην εποπτική αρχή του κάθε κράτους να μπορεί να επιβάλει πρόσθετες απαιτήσεις για κεφαλαιακά αποθέματα. Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) εισήγαγε σημαντικές αλλαγές στο προληπτικό κανονιστικό πλαίσιο το οποίο διέπει τις τράπεζες, συμπεριλαμβανομένων τροποποιημένων ελάχιστων δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας, αλλαγών στον ορισμό του κεφαλαίου και στον υπολογισμό των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων και την εισαγωγή νέων μέτρων σχετικών με τη μόχλευση, τη ρευστότητα και τη χρηματοδότηση.

Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) επιτρέπει μια μεταβατική περίοδο για ορισμένες από τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και ορισμένα άλλα μέτρα, όπως τον δείκτη μόχλευσης, οι οποίες θα είναι σε μεγάλο βαθμό, σε πλήρη εφαρμογή μέχρι το 2019 και μερικές άλλες μεταβατικές διατάξεις οι οποίες θα εφαρμοστούν πλήρως μέχρι το 2024. Η ΚΤΚ έχει καθορίσει το χρονικό πλαίσιο των μεταβατικών διατάξεων για τον υπολογισμό του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1).

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων
και Διαχείρισης Κεφαλαίου
(Μη ελεγμένες)

4. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Από τον Ιούνιο 2016, το ελάχιστο επίπεδο του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Πυλώνα I, το οποίο πρέπει να τηρείται από το Συγκρότημα, ανέρχεται σε 4,5%. Η ελάχιστη απαίτηση για συνολικά εποπτικά κεφάλαια του Πυλώνα I ανέρχεται σε 8,0% και μπορεί να καλυφθεί, επιπρόσθετα από το 4,5% που απαιτείται από τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), μέχρι 1,5% με Πρόσθετα Μεταβατικά Κεφάλαια Κατηγορίας 1 και μέχρι 2,0% με Δευτεροβάθμια Κεφάλαια.

Το αποθεματικό ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου ανέρχεται στο 2,5% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων πέραν του ελάχιστου δείκτη CET1 και τέθηκε σε πλήρη ισχύ από το 2015.

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις, τα ακόλουθα κεφαλαιακά αποθέματα τίθενται σταδιακά σε εφαρμογή και σε πλήρη ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2022.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Μακροπροληπτικής Εποπτείας των Ιδρυμάτων Νόμου του 2015, η ΚΤΚ καθορίζει το ποσοστό του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CCyB) σε τριμηνιαία βάση σύμφωνα με τη μεθοδολογία που αναφέρεται στο νόμο αυτό. Το CCyB τέθηκε σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016 και καθορίζεται από την ΚΤΚ πριν από την έναρξη του κάθε τριμήνου. Η ΚΤΚ έχει καθορίσει το ποσοστό του CCyB στο 0% για το έτος 2016.

Το Συγκρότημα έχει προσδιοριστεί από το 2015 ως άλλο Συστημικό Σημαντικό Ίδρυμα (O-SII). Ως εκ τούτου η ΚΤΚ έχει καθορίσει το επιπρόσθετο κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας για το Συγκρότημα στο 2% το οποίο θα τεθεί σε εφαρμογή σταδιακά από την 1 Ιανουαρίου 2019 στο 0,5% και θα αυξάνεται σταδιακά κατά 0,5% κάθε χρόνο μέχρι την πλήρη εφαρμογή του (2,0%) από την 1 Ιανουαρίου 2022.

Επίσης, το Συγκρότημα υπόκειται σε επιπρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις για κινδύνους που δεν καλύπτονται από τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα I (συμπληρωματικές πρόνοιες του Πυλώνα II). Ο ελάχιστος συνολικός δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα II καθορίστηκε από την ΕΚΤ στο 11,75% τον Νοέμβριο του 2015. Η κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος στις 30 Σεπτεμβρίου 2016 ξεπερνά τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα I και τις συμπληρωματικές απαιτήσεις του Πυλώνα II. Σημειώνεται όμως ότι η αξιολόγηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον Πυλώνα II γίνεται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς υπόκειται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

Με την ολοκλήρωση της ΔΕΕΑ που έγινε από την ΕΚΤ το 2016, και βάση του προσχέδιου της κοινοποίησης που λήφθηκε τον Σεπτέμβριο του 2016, ο ελάχιστος δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας I (CET1) καθορίστηκε σε 10,75%, που αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα I ύψους 4,5%, απαιτήσεις του Πυλώνα II ύψους 3,75% και αποθεματικό ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου το οποίο ανέρχεται σε 2,5% σε πλήρη ισχύ (βάση της υφιστάμενης νομοθεσίας σε σχέση με την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV όπως υιοθετήθηκε στην κυπριακή νομοθεσία). Η ΕΚΤ παρέχει επίσης μη δημόσια καθοδήγηση για πρόσθετα αποθέματα του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα II.

Το Σύνολο Κεφαλαιακής Απαίτησης καθορίστηκε σε 14,25% και αποτελείται από τις απαιτήσεις του Πυλώνα I ύψους 8% (το οποίο μπορεί να καλυφθεί μέχρι 1,5% με Πρόσθετα Μεταβατικά Κεφάλαια Κατηγορίας 1 και μέχρι 2,0% με Δευτεροβάθμια Κεφάλαια), τις απαιτήσεις του Πυλώνα II ύψους 3,75% (υπό μορφή Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)), καθώς και αποθεματικό ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου ύψους 2,5% σε πλήρη ισχύ, το οποίο έχει οριστεί για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα μέσω των απαιτήσεων του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR)/Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV).

Οι νέες απαιτήσεις της ΔΕΕΑ θα τεθούν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2017 και κατά την ημερομηνία της δημοσίευσης αυτών των Ενδιάμεσων Συνοπτικών Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων, αυτές οι απαιτήσεις υπόκεινται στην τελική επικύρωση της ΕΚΤ, που αναμένεται μέχρι το τέλος του 2016.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων
και Διαχείρισης Κεφαλαίου
(Μη ελεγμένες)

4. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Οι θυγατρικές εταιρίες της Εταιρίας που διεξάγουν τραπεζικές εργασίες στο εξωτερικό συμμορφώνονται με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις των τοπικών εποπτικών αρχών στις χώρες όπου λειτουργούν. Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών, περιλαμβανομένου του ελάχιστου περιθωρίου φερεγγυότητας ΙΙ, το οποίο είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016. Οι ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις επενδύσεων του Συγκροτήματος συμμορφώνονται με τις κανονιστικές κεφαλαιακές απαιτήσεις των νόμων και των κανονισμών της Επιτροπής Κεφαλαιογοράς.

4.1 Κεφαλαιακή θέση

Η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος με βάση την τροποποιημένη Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ΙV (CRD ΙV) και τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) (μετά την εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων όπως ορίστηκαν από την ΚΤΚ) παρουσιάζεται πιο κάτω.

	30 Σεπτεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Εποπτικά κεφάλαια	€000	€000
Μεταβατικά Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ³	2.736.004	2.747.772
Πρόσθετα Μεταβατικά Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1)	-	-
Δευτεροβάθμιο Κεφάλαιο (T2)	20.990	30.290
Μεταβατικά συνολικά εποπτικά κεφάλαια	2.756.994	2.778.062
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία – πιστωτικός κίνδυνος ⁴	16.746.501	17.618.578
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία – κίνδυνος αγοράς	6.433	7.811
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία – λειτουργικός κίνδυνος	2.050.325	2.039.888
Σύνολο σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων	18.803.259	19.666.277
	%	%
Δείκτης Μεταβατικών Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	14,6	14,0
Δείκτης συνολικών μεταβατικών ιδίων κεφαλαίων	14,7	14,1

Τα Μεταβατικά Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) επηρεάστηκαν θετικά από τα κέρδη του εννιαμήνου που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2016 και από την πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων και επηρεάστηκαν αρνητικά από τη σταδιακή εφαρμογή των μεταβατικών ρυθμίσεων, κυρίως λόγω της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης. Η μείωση στα σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία οφείλεται κυρίως στις συνεχιζόμενες προσπάθειες για βελτιστοποίηση του υπολογισμού των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, ο δείκτης CET1 αυξήθηκε κατά 60 μονάδες βάσης κατά τη διάρκεια του εννιαμήνου.

5. Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΚΕ), Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας (ΕΔΑΡΕ), Πυλώνας ΙΙ και Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ)

Το Συγκρότημα ετοίμασε τις εκθέσεις ΕΔΑΚΕ αλλά και ΕΔΑΡΕ για το 2015. Και οι δύο εκθέσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο και υποβλήθηκαν στην ΕΚΤ τον Απρίλιο 2016.

Το Συγκρότημα ετοιμάζει επίσης τριμηνιαία αναθεώρηση των αποτελεσμάτων της ΕΔΑΚΕ. Κατά την διάρκεια της τριμηνιαίας αναθεώρησης, το προφίλ κινδύνου και διαχείρισης κινδύνου του Συγκροτήματος αναθεωρούνται και λαμβάνονται υπόψη τυχόν αλλαγές από την πλήρη άσκηση της ΕΔΑΚΕ. Η τριμηνιαία αναθεώρηση προσδιορίζει κατά πόσο το Συγκρότημα εκτίθεται σε νέους κινδύνους και αξιολογεί την επάρκεια των πόρων κεφαλαίου για να καλύψει τους κινδύνους, όπως αυτοί έχουν εξελιχθεί (σε σύγκριση με την πλήρη άσκηση της ΕΔΑΚΕ). Λόγω της συμπλήρωσης της έκθεσης ΕΔΑΚΕ τον Απρίλιο του 2016, η πρώτη τριμηνιαία αναθεώρηση για το 2016 που πραγματοποιήθηκε το τρίτο τρίμηνο, αφορά την περίοδο μέχρι και το τέλος Ιουνίου του 2016.

³ Τα Μεταβατικά Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), περιλαμβάνουν αφαιρέσεις λόγω κανονιστικών διατάξεων, κυρίως αναβαλλόμενες φορολογίες και άλλα περιουσιακά στοιχεία ύψους €53.943 χιλ. και €35.193 χιλ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015 αντίστοιχα.

⁴ Περιλαμβάνει τις προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης (CVA).

5. Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΚΕ), Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας (ΕΔΑΡΕ), Πυλώνας ΙΙ και Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) (συνέχεια)

Τριμηνιαία αναθεώρηση της ΕΔΑΡΕ διεκπεραιώνεται, μέσω της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ρευστότητας και αποστέλλεται στην επιτροπή ALCO και στην Επιτροπή Κινδύνων του Συμβουλίου από το 2016. Για τη διεξαγωγή της αναθεώρησης, οι κίνδυνοι ρευστότητας αξιολογούνται και, εάν χρειάζεται, οι παραδοχές της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων τροποποιούνται αναλόγως. Η τριμηνιαία αναθεώρηση προσδιορίζει κατά πόσο το Συγκρότημα έχει επαρκή διαθέσιμα αποθέματα ρευστότητας για να καλύψει ακραίες καταστάσεις.

Η ΕΚΤ, στο πλαίσιο του εποπτικού της ρόλου, διεξήγαγε ΔΕΕΑ καθώς και επιτόπου έλεγχο στο Συγκρότημα. Η ΔΕΕΑ είναι μια ολιστική αξιολόγηση, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, το επιχειρηματικό μοντέλο του Συγκροτήματος, την εσωτερική διακυβέρνηση και το σύστημα ελέγχου, τους κινδύνους στο κεφάλαιο και την επάρκεια των κεφαλαίων για την κάλυψη αυτών των κινδύνων και κινδύνων ρευστότητας και επάρκειας της ρευστότητας για κάλυψη αυτών των κινδύνων. Ο στόχος της ΔΕΕΑ είναι να σχηματίσει η ΕΚΤ μια επικαιροποιημένη εποπτική θέση όσον αφορά τους κινδύνους και τη βιωσιμότητα του Συγκροτήματος και να αποτελέσει τη βάση για εποπτικά μέτρα και διάλογο της ΕΚΤ με το Συγκρότημα. Θα μπορούσαν να επιβληθούν πρόσθετα κεφάλαια και άλλες απαιτήσεις στο Συγκρότημα ως αποτέλεσμα αυτών των εποπτικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της αναθεώρησης του επιπέδου των συμπληρωματικών προνοιών του Πυλώνα ΙΙ, καθώς οι αξιολογήσεις των κεφαλαιακών απαιτήσεων γίνονται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς υπόκεινται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

Με την ολοκλήρωση της ΔΕΕΑ που έγινε από την ΕΚΤ το 2016, και βάση του προσχέδιου της κοινοποίησης που λήφθηκε τον Σεπτέμβριο του 2016, ο ελάχιστος δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας Ι (CET1) καθορίστηκε σε 10,75%, που αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 4,5%, απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ ύψους 3,75% και αποθεματικό ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου το οποίο ανέρχεται σε 2,5% σε πλήρη ισχύ (βάση της υφιστάμενης νομοθεσίας σε σχέση με την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ΙV όπως υιοθετήθηκε στην κυπριακή νομοθεσία). Η ΕΚΤ παρέχει επίσης μη δημόσια καθοδήγηση για πρόσθετα αποθέματα του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ.

Το Σύνολο Κεφαλαιακής Απαιτήσης καθορίστηκε σε 14,25% και αποτελείται από τις απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 8% (το οποίο μπορεί να καλυφθεί μέχρι 1,5% με Πρόσθετα Μεταβατικά Κεφάλαια Κατηγορίας 1 και μέχρι 2,0% με Δευτεροβάθμια Κεφάλαια), τις απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ ύψους 3,75% (υπό μορφή Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)), καθώς και αποθεματικό ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου ύψους 2,5% σε πλήρη ισχύ, το οποίο έχει οριστεί για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα μέσω των απαιτήσεων του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR)/Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ΙV (CRD ΙV).

Οι νέες απαιτήσεις της ΔΕΕΑ θα τεθούν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2017 και κατά την ημερομηνία της δημοσίευσης αυτών των Ενδιάμεσων Συνοπτικών Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων, αυτές οι απαιτήσεις υπόκεινται στην τελική επικύρωση της ΕΚΤ, που αναμένεται μέχρι το τέλος του 2016.